

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, అథ అష్టవింశోఽ ధ్యాయః, శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన
కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

దేశకాలౌ తు సంప్రేక్ష్య బలాబలనుధాత్మనః ।

నాదేశకాలే కించిత్ స్యాద్ దేశకాలౌ ప్రతీక్షతామ్ ॥ 28-32 ॥

ఏత ఏవంవిధాః కాలాః క్షమాయాః పరికీర్తితాః ।

అతోఽన్యఽథానువర్తత్సు తేజసః కాల ఉచ్యతే ॥ 28-33 ॥

తదహం తేజసః కాలం తవ మన్యే నరాధిప ।

ధార్తరాష్ట్రేషు లుభ్యేషు సతతం చాపకారిషు ॥ 28-34 ॥

న హి కశ్చిత్ క్షమాకాలో విద్యతేఽద్య కురూన్ ప్రతి ।

తేజసశ్చాగతే కాలే తేజ ఉత్సృష్టుమర్హసి ॥ 28-35 ॥

మృదుర్భవత్యవజ్ఞాతః తిష్ణాదుద్విజతేజనః ।

కాలే ప్రాప్తే ద్వయం చైతద్ యో వేద స మహీపతిః ॥ 28-36 ॥

ఇతి శ్రీమహాభారతే వనపర్వాంతర్గత అర్జునాభిగమనపర్వణి

ద్రోపదీవాక్యే అష్టావింశోఽధ్యాయః ॥ 28 ॥

అథ ఏకోనత్రింశోఽధ్యాయః

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

క్రోధో హంతా మనుష్యాణాం క్రోధో భావయితా పునః ।

ఇతి విద్ధి మహాప్రాజ్ఞే క్రోధమూలౌ భవాభవౌ ॥ 29-1 ॥

యో హి సంహరతే క్రోధం భవస్తస్య సుశోభనే ।

యః పునః పురుషః క్రోధం నిత్యం న సహతే శుభే ।

తస్యాభావాయ భవతి క్రోధః పరమదారుణః ॥ 29-2 ॥

క్రోధమూలో వినాశో హి ప్రజానామిహ దృశ్యతే ।

తత్క్రోధం మాదృశః క్రోధముత్ప్రజేల్లోకనాశనమ్ ॥ 29-3 ॥

క్రుద్ధః పాపం నరః కుర్యాత్క్రుద్ధో హన్యాద్గురూనపి ।

క్రుద్ధః పరుషయా నాచా శ్రేయసోఽప్యవమన్యతే ॥ 29-4॥

వాచ్యావాచ్యే హి కుపితో న ప్రజానాతి కర్త్విచిత్ ।

నాకార్యమస్తి క్రుద్ధస్య నావాచ్యం విద్యతే తథా ॥ 29-5॥

హింస్యాత్కోఢాదవధ్యాంస్తు వధ్యాన్సంపూజయీత చ ।

ఆత్మానమపి చ క్రుద్ధః ప్రేషయేద్యమసాదనమ్ ॥ 29-6॥

ఏతాన్ దోషాన్ప్రపశ్యద్భిః జితః క్రోధో మనీషిభిః ।

ఇచ్ఛద్భిః పరమం శ్రేయః ఇహ చాముత్ర చోత్తమమ్ ॥ 29-7॥

తం క్రోధం వర్జితం ధీరైః కథమస్మద్విధశ్చరేత్ ।

ఏతద్ద్రౌపది సంధాయ మే మన్యుః ప్రవర్ణతే ॥ 29-8॥

ఆత్మానం చ పరాంజ్ఞైవ త్రాయతే మహతో భయాత్ ।

క్రుధ్యంతమప్రతిక్రుధ్యన్ ద్యయోరేష చికిత్సకః ॥ 29-9॥

మూఢో యది క్లిశ్యమానః క్రుధ్యతేఽశక్తిమాన్నరః ।

బలీయసాం మనుష్యాణాం త్యజత్యాత్మానమాత్మనా ॥ 29-10॥

తస్యాత్మానం సంత్యజతః లోకా నశ్యంత్యనాత్మనః ।

తస్మాద్ద్రౌపద్యశక్తస్య మన్యోర్నియమనం స్మృతమ్ ॥ 29-11॥

విద్వాంస్తథైవ యః శక్తః క్లిశ్యమానో నకుప్యతి ।

అనాశయిత్వా క్షేస్వారం పరలోకే చ నందతి ॥ 29-12॥

తస్మాద్బలవతా చైవ దుర్బలేన చ నిత్యదా ।

క్షంతవ్యం పురుషేణాహుః ఆపత్స్వపి విజానతా ॥ 29-13॥

మనోర్థి విజయం కృష్ణే ప్రశంసంతీహ సాధవః ।

క్షమావతో జయో నిత్యం సాధోరిహ సతాం మతమ్ ॥ 29-14॥

సత్యంచాన్యతతః శ్రేయః నృశంస్యాచ్ఛాన్యశంసతా ।

తమేవం బహుదోషం తు క్రోధం సాధు వివర్జితమ్ ।

మాదృశః ప్రస్ఫుజేత్ కస్మాత్ సుయోధనవధాదపి ॥ 29-15॥

తేజస్వీతి యమాహుర్వై పండితా దీర్ఘదర్శినః ।

న క్రోధోఽభ్యంతరస్తస్య భవతీతి వినిశ్చితమ్ ॥ 29-16॥

యస్తు క్రోధం సముత్పన్నం ప్రజ్ఞయా ప్రతిబాధతే ।

తేజస్వినం తం విద్వాంసః మన్యంతే తత్త్వదర్శినః ॥ 29-17॥

క్రుద్ధో హి కార్యం సుశ్రోణి న యథావత్ప్రపశ్యతి ।

నాకార్యం న చ మర్యాదాం నరః క్రుద్ధోఽనుపశ్యతి ॥ 29-18॥

హంత్యవధ్యానపి క్రుద్ధః గురూన్ క్రుద్ధస్తుదత్యపి ।

తస్మాత్తేజసి కర్తవ్యః క్రోధో దూరే ప్రతిష్ఠితః ॥ 29-19॥

దాక్ష్యం హ్యమర్షః శౌర్యం చ శీఘ్రత్వమితి తేజసః ।

గుణాః క్రోధాభిభూతేన న శక్యాః ప్రాప్తుమంజసా ॥ 29-20॥

ఇతి శ్రీమహాభారతే వనపర్వాంతర్గత అర్జునాభిగమనపర్వణి
ద్రోపదీయుధిష్ఠిర సంవాదే ఏకోనత్రింశోఽధ్యాయః ॥ 29 ॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి వారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

